

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petitsor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1886.

43. szám.

Október 28.

Magyarország bíboros főpapja mai napon ünnepli ötven éves áldozásának fordulóját, és midőn az egész magyar nemzet örömmel gyanánt üdvözlő napot, mi is kegyeletünk és fiúi hódolatunk adóját sietünk leróni, a mennyben szerény lapunk kerete aztengedi. Legyen a mai magasztos nap emlékezete ez igénytelen sorok által is megörökítve.

Simor János született ősi királyaink egykori koronázási és temetkezési helyén: Székesfehérvárott 1813-ban augusztus 23-án, derék régi ősmagyar becsületességéről és erényeiről híres polgári családból. Atyja a megtestesült szorgalom, iparkodás és józan gazdálkodó — anyja pedig a házi munkásság és takarékoság mintaképe volt, ezért szép vagyona tettek szert. A gyermek János szülői házában nyerte első kiképzését, atyjától megtanulta a munkaszeretetet, anyjától a jámborságot és e két erény követte őt egész életpályáján, »Szorgalom és az erény« volt az ifjunak jelszava, »Szorgalom és az erény« volt vezérlő esillaga a férfi munkásságának is. Már mint gyermek, a tanulástól üres óráiban legjobban szeretett a templomban az oltárnál segédkezni, korán árulta el hajlamát a papi pálya iránt,

és az egész család öröme határtalan volt, mikor 1836-ban október 28-án az alig huszonhárom éves felszentelt pap első miséjét végezte.

Simor János a papi pálya fontos kötetmeinek teljes tudatában kezdte meg működését mint segédlelkész Pesten a Terézvárosban; utóbb mint egyetemi hittanár és hitszónok ugyancsak a fővárosban. Két évig volt Bécsben mint tanulmányfelügyelő a Pazmanaumban, innen az esztergommegyei Bajnára neveztetett ki lelkészszé. Simor János négy évig volt plébános Bajnán és ez idő alatt igazságossága, nyájassága s szívének nemessége által meghódította a híveket, kik őt atyjok gyanánt tekintették s kinek engedelmeskedni szent kötelességüknek tartották. Simor János emlékezete hosszú évtizedeken át fog áldásban élni a bajnai híveknél.

Négy év elteltével tevékenységének szélesebb tér nyílt, először mint érsekhelynöki titkár, utóbb mint udvari káplán széles ismeretkörének és munkásságának számos jelét adva.

Bécsben volt alkalma megismerkedni az irányadó körökkel, hol az akkori időben vezéri szerepet játszó egyének felismerték lángeszét, fényes ismereteit, jártasságát a magyar egyházi viszonyokban, főképen pedig nemes jellemét és méltányolva tehetségeit, királyi Felsőháznak kegyébe ajánlani el nem mulasztották, így történt, hogy csak hamar székesfehérvári kanonokká és széplaki apáttá, 1857-ben pedig a haza és egyház körül szerzett érdemeiért alig 44 éves korában győri püspökké neveztetett ki. És itt

kezdődik Simor János életének fényes korszaka, mely e napig nem ért véget.

Mikor megyéjének kormányzatát átvette, rögtön erélyvel és kitartással hozzálátott nemes terveinek megvalósításához. Györött kisebb papnevelőt, zárdát, nevelőintézetet emelt, nagy fényvel restauráltatta a székesegyházat, a megyében számos templomot, iskolát építtetett. Műszeretének már itt adta tanujelét a híres hédervári kápolna stíluszerű restaurálásában, számos egyházi szerelvények beszerzésében, nagybecsű régi és újabb nyomtatványok, metszvények és festvények gyűjtésében, melyekkel a mai híres esztergomi hercegprimási könyv- és képtárnak megvetette alapját. Mint püspök, valódi atyja volt papjainak, valódi pástora híveinek, kiknek lelkiüdvösségét előmozdítani legfőbb, legszentebb kötelességének tartotta.

Sok nehéz megpróbáltatáson ment keresztül hazánk a mondott időben, végre 1867-ben ezeknek is vége szakadt, és hogy a fejedelem és a nemzet közötti kiegyezés tartós legyen, az éppen akkor üresedésben lévő esztergomi érseki székre Simor János, győri püspök hivatott meg. A választás megfelelt a komoly időnek; oly férfúra volt szükség a primási székben, ki egyrészt a Felség bizalmát bírja, másrészt a nemzet jogai iránt érzékkel és teljes odaadással viseltetik, s ilyen férfiú volt a lángeszű, tiszta jellemű, önzetlen hazafi: Simor János, 1867-ben január 20-án neveztetett ki Magyarország hercegprimásává és esztergomi érsekké; ugyanazon év június 8-án pedig a nemzet örömrivalgásai között I. Ferencz József apostoli király fejére tette Szent-István koronáját s kérte Isten áldását a nemzetre és királyára.

És e naptól fogva Simor János nem szűnik meg perczre se gondoskodni a magyar kath. egyház és nemzet javáról, és mindkettő csak hálával és kegyelettel tekinthet az ősz főpásztorra. Hogy mit tett, mit alkotott ez idő alatt, e szerény lapok nagyon is szűkek annak elszámolására. Milliókat áldozott jótékony czélokra, a tudományokat és művészeteket ápolta, pártfogolta; a szegényeket, özvegyeket istápolta, segítette. Bárhová tekintünk székhelyén, mindenütt az ő kifogyhatatlan áldozatkészségének nyomaira akadunk.

Simor János providenciálisszerű életéből még csak két fénypontot akarunk említeni. Egyik az 1870-ben tartott római zsinaton való részvéte, a másik az 1878-diki pápaválasztáskor Rómában való jelenléte.

Az első alkalommal hatalmas szónoklata, széles ismeretei, klasszikus latinsága által a zsinaton összegyűlt atyák bámulatát és tiszteletét vívta ki magának; a második alkalommal pedig, már mint bibornok, a mostan dicsőségesen uralkodó XIII. Leo pápára adta szava-

zatát és hatalmas beszéde által megválasztatásának útját egyengette.

Simor János a mily bőkezű és jótékony az egyház fényét, a haza közügyeit, és a szegényeket illetőleg, oly egyszerű a magánéletben, alig van talán ember, ki magára oly keveset költene, mint a hercegprimás. Egész élete munkában telt el, nagy kiterjedésű egyházmegyéjét a szó legszorosabb értelmében ő kormányozza, minderről, a mi megyéjében történik, van tudomása. — Papjaival szemben őszinte, igazságos, életének fő elve jót tenni, jutalmat nemes tetteiért nem várva e földön.

Legyenek e szerény sorok fiui hódolatunk tanúi e nagy, magasztos ünnepon!

Az árva.

— Elbeszélés. —

I.

Felső-Magyarország egyik igénytelen falujának végén áll egy díszes urilak magányosan. Az uri lak körül, valamint benn az uri lakban síri csend uralkodik; a folyosókon járó eselések némán integetnek egymásnak, hangos szót kiejteni szigoruan tiltatik. A kastély egyik lakosztályában súlyos beteg fekszik a ház ura, mintegy hatvan éves férfiú, hófehér hajjal, kiaszott arcczal s mélyen beesett szemekkel. A beteg ember szemét néha-néha felnyitja és ilyenkor nyugtalanul hordozza azt körül a szobában, mintha keresne valakit, vagy valamit, de csakhamar újra becsukja szemét; nyilvánvaló, hogy az öreg úr súlyos beteg, talán halála közelget, de azért teljesen eszméletlenül van. Az ágy takaróján egy beirt ív papir fekszik, melyet a beteg néha-néha újjaival megérint, mintha meg akarna győződni, valljon ott van-e az még? Az ágy mellett magas karosszékben egy szintén a hatvanas években álló férfiú foglal helyet, ki feszült figyelemmel kíséri a beteg minden mozdulatát.

Egyszerre a beteg megszólal.

— Károly! miért nem jön a közjegyző? már itt lehetne, okvetlenül szükségem van rá . . .

A megszólított, a kastély urának orvosa és barátja, szembetűnő gyengédséggel megfogta a beteg kezét s megnyugtatólag válaszolt:

— A közjegyző — úgy hiszem — mindjárt itt lesz, légy nyugodt, — addig is vedd be e csillapító porokat.

Egy óra telt el, az orvos mindig növekedő figyelem és aggodalommal kísérte a beteg minden mozdulatát, arca mindinkább komolyabb és komolyabb lett, észre lehetett venni arczáról, hogy közeledik a válság, melytől a beteg, de ő is, az orvos, annyira rettegett.

— Ferencz! régi jó barátom, te mindig erős lelkű férfiú valál, van-e valami óhajtásod, és azt akarnád, hogy az teljesüljön? szólj, most még van idő . . .

— Tehát oly sürgős már a dolog? kérdezé a beteg, bágyadt hangon, de hol marad a közjegyző?

— Hivatom a nődet, kedves Károly, nem lehet tudni, mi történhetik . . .

— Nem, most még ne, előbb a végrendeletemet akarom elkészíteni és nyugodtan meghalni.

E néhány szóban egy hosszú élet tragoediája nyilatkozott. . . A beteg elhallgatott és az orvos mély gondolatokba merülve, s fájdalmas pillanatokot vetve beteg barátjára, szintén hallgatott.

Néhány percz múlva lassan megnyílt az ajtó és a közjegyző, kísérvé őrnökától, a szobába lépett.

— Valahára itt van! szólta a beteg a belépőhöz — siessen jegyző úr, kérem, siessen; perczeim meg vannak számlálva . . . és e szóknál az előbb említett ivpapirt, mely össze-vissza volt írva és számos javítást mutatott, a jegyzőnek nyújtá át.

Az őrnök munkához látott, a közjegyző az ivpapirról leolvasta a pontokat, melyeket a beteg személyesen fogalmazott és mint végakarátját kívánta tekintetni. Mintegy fél óra telt el a legnagyobb aggodalomban míg a közjegyző elkészült. Az orvos és a közjegyző az elkészített végrendelettel a beteg ágyához siettek; az orvos fel akarta emelni a beteget és irtózáttal vette észre, hogy az már meghalt.

— Késő! minden elveszett! szegény gyermek! — kiáltott legkeserűbb fájdalom hangján. — Oh Istenem! csak még néhány perczig tartottad volna meg őt az életben és minden rendben lett volna!

A közjegyző hallgatott és csak fejével mintegy igent mondott az orvos szavaira.

A megholt férfiú nemes Cserneki Ferencz volt, régi család ivadéka, ki fiatal korában a katonai pályán szolgálta hazáját, utóbb birtokait átvevén, kilépett a katonaság kötelékeiből, megházasodott és gazdaságának és családjának élt. Csak egy fia élt: Tivadar, több gyermeke nem is született; de volt a háznál még egy fiatal, mintegy 15—16 éves leány, Cserneki Ferencz nővérének leánya, Margit, ki igen korán árvaságra jutott, és kit nagybátyja házához fogadott, de kit felesége a szó legszorosabb értelmében gyűlölt; a kis leány szálka volt az asszony szemében, attól tartott, hogy férje végrendeletileg gondoskodik majd róla, miáltal fia, Tivadar, rövideget fog szenvedni; lelkének szennyos indulata irigyelte a szegény árvától a falat kenyeret, melyet az szájába tett. Csernekiné eme gyűlölete az árva iránt köztudomású volt a vidéken, azért kiáltott fel az orvos is: szegény gyermek! mikor észrevette, hogy barátja meghalt. — Az orvos: Csaty Károly a megboldogultnak gyermekkori játszótársa, utóbb iskolatársa és testi-lelki barátja volt, ki ismerte szívének minden legtitkosabb titkát, ismerte családi viszonyait, mondhatnám viszályait, melyeket feleségének kapzsisága, gögös, indulatos természetűe a család kebelében támasztott.

A közjegyző és az őrnök a haláleset beálltával távoztak a szobából, az orvos még ott maradt a megholt ember ágyánál, mintegy végbucsi akarván venni elköltözött barátjától, azután pedig mintegy bátorságot merítve a megholt barát látásából, elhagyta a szobát és szilárd léptekkel Csernekiné lakosztálya felé távozott.

Csernekiné lakosztálya a szó legszorosabb értelmében elegans lakás volt, a butorok selyem és bársonyból, az asztalokon műremekek tüntek a látogatók szemébe, minden csak úgy fénylett, ragyogott. A jó orvosra e fény szinte rosszul hatott ez egyszer.

A házi asszony a legelegansabb öltözetben, karszékben ülve fogadta az orvost, a ház barátját. A házi

asszony e hideg, bántó modora máskor talán megsértette volna az orvost, most tudomást se vett róla.

— Mi jót hoz orvos úr? és micsoda papiros az a kezében? valószínűleg férjem végrendelete, mely egyetlen fiam örökségét csorbítja? . . .

Az orvos némán meghajtá magát, lassu léptekkel közeledett az asztalhoz, mely előtt a házi asszony helyet foglalt; állva maradt és még a kalapját se tette le kezéből.

— Tehát tudja már a nagyságos asszony, mi történt néhány percczel ezelőtt a szomszéd lakosztályban?

— Igen tudom; — szóla fagyos hangon — egy szolga csak az imént értesített a történetekről, ki a távozó közjegyzővel beszélt. De visszatérve a végrendeletre . . .

— Fájdalom! nem bír törvényerővel . . .

— Nem bír törvényerővel! — kiáltott fel örömmel a ház asszonya — és miért nem?

— Mert a halál meggátolta derék férjét abban, hogy azt aláírja; a végrendelet készen volt, csak az aláírás hiányzott. Remélem, nagyságos asszonyom, tiszteltben fogja tartani férje végrendelkezését, ezt követeli jogérzete, valamint az elhunyt iránti kegyelete. . .

— És mit foglal magában e haszontalan irkafirka, ha szabad kérdeznem? kérdezé gúnyosan a nagyságos asszony.

— Ha megengedi, felolvasom a bevezetést. . .

»Én Cserneki Ferencz józan elmével, szabad akaratomból és teljes joggal egyetlen, korán elhalt nővérem Cserneki Mária, férjzett Szigeti Istvánné leányának Margitnak, ki kora árvaságra jutván, eddig is házában neveltetett, vagyonomból hagyományozok 100, azaz: százezerforintot oly kikötéssel, hogy a mondott tőkének kamatja neveltetésére fordíttassék, a tőke pedig férjhezmenetelekor neki kiadassék, addig is házában maradjon és miként eddig, úgy ezentúl is gyermekem gyanánt tekintessék és tartassék«. . .

— Esztelenség! kiáltott fel a ház asszonya — ostobaság! az egész végrendelet egy felhevült, kifecszárított agy szüleménye . . . nem fogom teljesíteni soha! nem rablok el fiamtól ily nagy összeget. . . Margit nem fog tovább maradni házámmal. . .

— És ön, nagyságos asszonyom, képes volna a szegény árvát elűzni házából?

— Én soha sem szenvedhettem ezen családomba betolakodott gyermeket, férjem kedvéért türtem, most szabad vagyok, azt cselekszem, a mi nekem tetszik. . . én nem üzöm el, csak továbbra nem tartom magamnál — szóla gúnyosan mosolyogva.

— Bocssássa meg az Isten nagyságos asszonyom e kegyetlen bánásmódját! szegény barátom sokat szenvedett ez életben önnek uralkodni vágyó kapzsi természetűe miatt, de ha tudta volna, hogy valamikor kedvenchezét elűzi a házból, mely az övé volt, aligha nem inás valaki hagyta volna el a házat előbb. . . . Magamat ajánlom. . .

Csernekiné gúnyos mosolyra bigyeszté ajkát ezen szerinte vakmerő beszédre és nem felelt semmit. . .

Az orvos távozott, zsebre dugván a magával hozott végrendeletet, melyet oly szívesen akart volna birni a ház asszonya; annak tudata, hogy a gyűlöletes irat az

orvos birtokában maradt, egy-egy percze megrontotta kedvét, örömét, melyet — nem épen férje halála fölött, de azon győzelem, azon kitünő állapot fölött érzett, melyet e körülmény biztosított számára.

Csernekiné néhány percze az orvos eltávózása után, anélkül, hogy ragyogó gyémántjait letette volna, megholt férje szobájába ment rendeléseket teendő a temetési szertartások iránt. Mikor a cselédek a szobából távoztak, félre vonta a leplet a halott arczáról és gyémánt gyűrűktől ragyogó kezét férje hideg homlokára illesztve, nyugodt hangon a következő szavakat mondá:

— Nyugodjál csendesesen Ferencz barátom, nyugodjál csendesesen, a mai napon kibékülök veled! És reáborítva a halotti leplet, csendesesen a szobából távozott.

* * *

A díszes kastélyban, a ház asszonyának fényes lakosztályától jó messzire kis, szerény szobában ugyanez időben ült varrással elfoglalva egy fiatal 15—16 éves leány, Margit, a megboldogult Cserneki Ferencz egyetlen nővére: Szigeti Máriának, leánya, ki kora árvaságra jutván, nagybátyja házában neveltetett; Margit igen gyengéd természetű lény volt, azok közé tartozott, kik a legkisebb jótéteményt is hálásan fogadják, és viszonzni törekcszenek, miért is feltünő módon ragaszkodott nagybátyjához, ki őt, az árvát, házába fogadta, neveltette és taníttatta; sőt még nagynénje iránt is, ki pedig minden alkalommal kimutatta irántai ellenszenvét, sőt mondhatnám, a falat kenyeret irigyelte tőle, a legnagyobb őszinteség és előzékenységgel viseltetett. Margit kedvence volt a házbelieknek szintugy mint a vendégeknek, kik nagy számmal meglátogatták a ház urát és asszonyát. A szomorú esemény, nagybátyja halála napján, szokatlan idegesség vett erőt egész lényén; nem találta helyét sehol, nem talált örömet, szórakozást könyveiben, nem a zenében; pedig mind a tudomány, mind a zenében nagy előmenetelt tett, büszkesége volt tanárainak; Isten az árvát fényes szellemi tulajdonokkal ruházta fel.

Csernekiné, mikor a halott szobájából távozott, Margit szobácskájára felé vette útját, vágyott a diadalra, melyet a gyűlölt árva lealáztatása neki nyújtani fog; élvezni akarta a gyönyört, melyet a szegény leány könyei, kétségbeesése okoz majd vad szívének.

Rohamosan nyitott a kisdéd szobába, Margit örömmel akarta vetni magát a nagynéne karjai közé, de ez zordonan lökte el magától.

— Az Isten szerelmére, mi történt édes nagynéném, mit jelent a sok járás-keles, a suttogás?

— Nagybátyád meghalt — szóla kárörvendve a nagynéne, minden előkészület nélkül . . .

— Meghalt?! kiálta a fiatal leány és ártatlan szive oly fájdalmat érzett e pillanatban, melyet az alig birt elviselni, közel volt az ájuláshoz és majdnem eszmélet nélkül rogyott össze.

— Igen, — meghalt és máttól fogva vége van a dédelgetésnek, melyben eddig a kisasszony részesült. . . és ezzel gúnymosolyal ajkain, lakosztálya felé távozott.

(Folytatása következik.)

Lelki óra.

I.

Egy az Isten, kit imádunk,
Ki egy lelket lehelt belénk;
Ha parancsát híven tartjuk:
A menny üdve ragyog felénk.

Életünknek egy a célja:
Egy jó, boldog, nyugodt halál!
Mert egy lévén csak szükséges:
A halál már készen talál.

II.

Két parancsban összpontosúl
A szentírás égi tana.
S a keresztény egyház ajka
Mást hogyan is tanítana?!

Szeresd Istent tiszta szívből,
A ki előbb megszeretett;
Szeresd úgy, mint önmagadat,
Társidat, az embereket.

III.

Három személy egy Istenben.
Ezt imádják az angyalok!
Ennek szólnak itt a földön
A legdicsőbb, legszebb dalok!

Óh de méltó e dics-ének!
Mert minden jó tőle ered,
Büntetve áld, irgalmat ád
És mindennap nyújt kenyeret.

IV.

Négy utolsó dolgot tanít
Az isteni hit szent szava;
A bün átka s a szenvedély
Hogy így törjék meg, általa.

E négy dolog ez: a halál,
Ítélet, menny és a pokol.
A ki gyakran gondol erre,
Az nyugodtan él s haldokol.

V.

Öt érzéket adott az Úr,
Az embernek e jó atyja,
Mik által a mindenségéből
Istenségét tanulhatja.

Öt szent sebből patakzott, folyt
A szent vér a keresztről le. . . . .
Nézd, mit művel a szeretet,
Nézd, s szeretni tanulj tőle.

VI.

Hat óraker jött a kúthoz
Az asszony, a samarita,
Middőn Jézus az üdvösség
Örök vizét inni hitta.

Vágyó lelkünk égő szomját
Nincsen ami elolthatja,
Csak az örök élet-ferrás
Üdvöt hozó gyöngyharmatja! . . .

Bedák Mátyás.

Az egyházi élet köréből.

SIMOR JÁNOS

Bibornok-Herczegprimás, esztergomi érsek
arany miséjére.

Mai napon a magyar katolika anyaszentegyház fényes örömnapot ünnepel. Az ország biboros főpapja és herczegrimása a mai napon érte el áldozópapságának ötvenéves évfordulóját, a mai napon mutatja be a magyar Sion büszke ormain diszljó fényes székesegyházában a r a n y m i s é j é t.

Milliók kegyeletteljes fohásza kíséri ma a biboros áldornagyot ama magasztos áldozatoltárhoz, amelynek lankadatlan hű szolgálatában megöszült, amelynek anyai forró imája szállott az egék Urához a rábizott nyáj lelki javáért, az Isten dicsősége, az egyház és haza boldogságáért. Az egész ország szívében keresztül lüktet egy meleg, boldogító érzés; a hívő őszinte szeretete lelki vezéréhez, a nyáj ragaszkodása az ő pásztorához, a fejedelem és az ország nagyjainak elismerése a nagy hazafihoz, a felkent tanítványok hódolata az ő apostoli mesterükhöz, az özvegyek és árvák, a szegények és ügyefogyottak forró hálája az ő jótétívükhöz. A legmagasb tróntól le a legkisebb kunyhóig mindenki meghozza adóját a főpapnak, hazafinak, emberbarátnak, aki nagy vala mindenben, s akinek neve és emléke halhatatlan.

Dicsőségteljes élete mint egy élő áldás vonul végig szomorú, önző korunkban; — ragyogó példáját adván annak, miképen kell élni a papnak, miképen kell feladatát teljesíteni a hazafinak. Életéről nagy tettei és alkotásai szólnak s minden büszke szobornál dicsőbb, maradandóbb emléket emelnek számára. Róla a történetíró elmondandó léssen, hogy az Istenért és az emberiségért vert szívének minden dobbanása, hogy minél magasabb polczra emelte őt az isteni Gondviselés, annál nagyobb kötelmeket irt elő magának, minél több fény övezte körül, annál mélyebbre hajolt alá, hogy minél inkább kereste mindenben az egyszerűséget, önmagától majdnem mindent megtagadva, annál inkább emelkedett föl eszményi magaslatra.

A mi korunk vajmi szegény valódi nagy és nemes jellemekben. Biboros főpásztorunk áldásban gazdag tevékeny életével, mint egy minta, mint egy eszmény fog ragyogni késő századokon keresztül.

Azért e nagy napon, midőn mint Isten méltó kegyeltje fél-század után ismét az oltár elé lépend, hogy a vérméltó magasztos áldozatot az Ég Urának változatlan tiszta lelkével bemutassa, mi is lelki gyermekei, legforróbb szívből fakadt imánkat akarjuk milliók imáival egyesíteni, esedezvén, hogy a nagy kegyelmű Isten, aki őt magának hű szolgájául választotta, aki őt a magyar egyház és haza dicsőségére, mindnyájunk javára adta, áldásainak bőségekben őt ezentul is részesítse, és drága életét, amelyből annyi jó áradt egyházunkra, hazánkra, társadalmunkra, az emberi kor legvégsőbb határáig megtartsa.

TÁRCSA.

Tudvalevő, hogy a jelenlegi pápa aquinói szt. Tamás nagy tisztelője és hogy erősen meg van győződve a nagy scholastikus tanainak igazságáról. Ezért mindjárt uralkodása kezdete óta folyton azon van, hogy az aquinói szent morális teológiájának és bölcsészetének a kath. világban újra feltétlen érvényt szerezzen és különösen a clerus nevelését és kiképezését a »S u m m a« alappjára helyezze. E végből rendelte el aquinói Szt.-Tamás összes munkáinak új kiadását, mely gyorsan halad előre. A munkával megbízott dominikánus atyák Simeoni és Zigliari bibornokok

vezetése alatt állanak és most készült el a III. kötet, mely alkalmából a pápa a két egyházi főpásztorhoz igen hízegljó levelet intézett és diesérőleg nyilatkozik az új kiadásról, sürgeti ennek minél előbbi befejezését és nyilvánosságra való hozatalát, mert ki a teológiával és bölcsészettel foglalkozik, ezekre vonatkozólag Szt. Tamás műveiben mindenkor valami érdekest fog találni.

A pápa Ő szentsége levelének alkalmából egy nagyevű protestáns tudós nyilatkozatát aquinói Szent Tamásról e lapok olvasóival megismertetni célszerűnek és időszerűnek tartjuk.

Dr. Ihering Rudolf, a göttingai egyetem híres tanára »Der Zweck im Recht« című művének nem rég megjelent második kötetében igen szépen és elismerőleg nyilatkozik aquinói Szt. Tamásról, kit a protestánsok elfogultságukban mellőzni szeretnek. Ihering szavai a következők:

»Ezen második kiadásban a szöveghez egy függelékem csatoltam. Okot erre Hohoff W. úr adott, ki a »Literarischer Handweiser«-ben művem ismertetése alkalmával és azonkívül ismételt ízben személyesen is fölívta figyelmemet a katolikus erkölcsi irodalomra. Hohoff aquinói sz. Tamásból vett idézetek alapján kimutatja, hogy a középkor ezen nagy szelleme már teljesen és helyesen fogta fel az erkölcsök nemcsak realistico-practicus és társadalmi, hanem még történelmi mozzanatát is. Joggal vádolhat tehát engem Hohoff tudatlanságról; de ezen vád még sokkal jobban illeti a modern philosophusokat és a protestáns theologusokat, kik elmulasztották ezen nagy férfú nagyszerű gondolatait magoknak elsajátítani. Csodálkozva vetem föl magamnak a kérdést, hogyan történhetett, hogy ezen igazságok, miután egyszer már ki voltak mondva, a protestáns tudósoknál a feledékenység örvényébe sülyedhettek? Hány tévutra nem kellett volna lépnie a protestáns hittudománynak, ha ezen igazságokat már kezdettől fogva megszívlelte volna! Éa részéről talán nem írtam volna meg ezen könyvemet, ha aquinói sz. Tamás ama gondolatait ismertem volna; mert az alap gondolatok, melyek körül egész művem forog, ezen hatalmas gondolkodónál már a lehető legtisztábban és legszabatosabban ki vannak fejezve. Ime sz. Tamás néhány gondolata...

A katolikus ethika ezen alapokon épül föl. Hohoff úr fölívta figyelmemet P. Meier Theodor »Institutiones juris naturalis seu Philosophiae moralis universae secundum principia S. Thomae Aquinates, Pars I. című művére is, melyben a szerző saját művemmel szemben is álláspontot foglal. Én magam legnagyobb sajnálatomra már nem vagyok azon helyzetben, hogy ugyanezt tegyem a középkori scholasticismus és a mai katolikus etikával szemben, és hogy a régi mulasztás bünét helyrehozzam. De ha jelen művemnek leendő valami eredménye, akkor annak abban is kellend nyilvánulnia, hogy a protestáns tudomány saját érdekében használja fel a katolikus tudomány által nyújtott eszközöket: a ki mindent, mit ellenségeitől tanulhatna, ridegen visszautasít, csak saját magának árt.«

Ezen »őszinte vallomás« a középkor legnagyobb katolikus theologusának ép úgy dicsőségére válik, mint a kiváló protestáns tudósnek, kinek napjainkban volt annyi bátorsága és igazságszeretete, hogy ilyesmit a protestáns és liberális körökben még mindig általános elfogultsággal szemben is őszintén ki merjen mondani. Hogy ezen elfogultság a középkori bölcsélet iránt protestáns és liberális körökben valóban megvan, azt senki sem fogja kétségbe vonni, a ki csak némileg is jártas a bölcséleti tudományok terén.

Igaz, hogy imitt-amott találkoztak az utolsó évtizedekben protestáns tudósok is, kik sz. Ágoston mellett aquinói sz. Tamás-

nak is adóztak némi elismeréssel. De ezek száma bizony nagyon csekély volt.

Ihering nyilatkozata a legfényesebb bizonyíték a mellett, hogy az alaposan képzett philosophus csak elismerőleg fog a középkori bölcseletről és azoknak szellemi terméseiről szólni. Ihering buzdítja a prot. hittudósokat, hogy a középkori bölcseletet tegyék tanulmányozásuk tárgyává, és mi csak sajnálkozásunkat fejezzük ki, hogy az ő szavát oly kevesen követik, mert még napjainkban is vannak igen sokan, kik a középkor bölcselete iránt ellen-szenvel viselkednek.

K. A.

RÖVID HIREK.

* **B. Szepessy Ignác emlékszoobra.** Nr. és Ft. Troll Ferencz pécsi kanonok s pápai praelatus az áldozatkész műbarát, ki Kiss György szobrását éveken át a külföldön tanította, jelenleg br. Szepessy Ignác volt pécsi püspök szobrát készítetteti Kiss György által. B. Szepessy Ignác püspök számos jótéteményei által szép emléket hagyott hátra egyházmegyéjében, különösen Pécsen. A szobor igen szép lesz. Széles gránit alapon emelkedik a karsu talapzat, melyen áll a püspök alakja, teljes ornatusban, hajadon fővel, balkezeiben barétunját tartja, jobbával áldást oszt. A szobormű 30 ezer forintba kerül, mely összegnek egy részét a város, legnagyobb részét Nságos és Ft. Troll Ferencz kanonok ur fedezi.

* **Simor János legújabb alapítványa.** Simor János hercegprimás bibornok ő Eminentiaja egy újabb alapítvány által tette halhatatlanná nevét. Ugyan is 50 éves áldozó papságának jubilauma alkalmából Esztergomban az »A g g«-ápoló intézet javára 30 ezer forintot adott, mi által Esztergom város legégetőbb szükségletének tett eleget. A polgárság hálás szívvel fogadta a nagyszerű alapítványt.

* **Halálozás.** A budapesti lelkészkedő papság szomorú szívvel jelenti főtisztelendő Eberling Józsefnek nyugalmazott Budapest-várbeli plébánosnak halálát, ki élte 77-ik, áldozársága 54-ik évében, a halotti szentségeknak ismételt ájtatos felvétele után, végegyengülésben folyó évi október hó 21-én az Urban elhunyt. Hült tetemei folyó évi október hó 23-án délután 1/2 4 órakor, magyar-utca 20. szám alatti lakásáról a keresési uti temetőben fognak eltakarítani. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunytért a budapest-ujlaki plébánia templomban folyó évi október hó 25-én reggeli 9 órakor fog megtartatni. Budapest, 1886. évi október hóban. Az örök világozottság fényeskedjék neki!

* **Kinevezés.** Király Ő Felsége Krassy Bódog felsőgyöngyösi plébánosnak a Szent Péter és Párlól nevezett tatai címzetes apátságot adományozta; továbbá Ficzek Károly jákóhalmi alesperes-plébánost, és Debreczeni János karczagi alesperes-plébánost az egri főszékesegyház címzetes kanonokjaivá nevezte ki. Ad multos Annos!

* **A szerb egyházi congresszus.** Király Ő Felsége a szerb egyházi congressusra kir. biztosul Nikolics Sándor pancsovai főispánt nevezte. A szerbek a kir. biztos úrtól, mint ki ismeri a szerb egyházi ügyeket s ki maga is tagja volt a congressusnak, remélik a szerb egyházi ügyek javulását. Magunk is óhajtuk, hogy valahára véget érjen a huza-vona és ellenségeskedés, mely a congressus működését megbénítja.

* **Bérmálás.** Dulánszky Nándor pécsi püspök O Excellentiája egyházmegyéjében utazik a bérmálás szentségének kiosztása végett. Folyó hó 13-án Dunaföldváron fogadták ünnepélyességgel hová taraczkdurrogatás és a harangok zúgása közt tartotta bevo-

nulását. Másnap végezte a bérmálást és tiszteletére fényes lakomát adott ft. Nagy János apát-plébános úr, melyen a város intelligentiája vett részt s hódolatát mutatá be egyszersmind a derék főpapnak.

* **A hollandiai zarándokok Rómában.** Rómából jelentik: A pápa Ő Szentsége okt. 18-án fogadta a hollandiai zarándokokat, kik fiúi hódolatuk jeléül jelentékeny összegű péterfilléreket nyújtottak át a pápának. Ő Szentsége hosszabb francia beszédet intézett hozzájuk, melyben kifejtette, hogy a szent városban tett látogatásból merítsenek erőt és bátorságot az élet kellemetlenségeinek elviselésére. A vértanúknak szentelt templomok elmondhatják nekik, hogy milyen becsben tartják azoknak emlékét, kik a vallás igazságáért küzdöttek, és ez emlékből merítsenek erőt, ha majd az egyház újra bajoknak és szorongatásoknak leend kitéve, mint azt jelenleg Rómában tapasztaljuk.

IRODALOM.

— Megjelentek: A „Kortársaink“ czimű irodalmi vállalat 16--20. füzete, tartalmazza Simor János hercegprimás élet- és jellemrajzát. Irta Köhalmi Klimstein József, kiadja Stampfel Károly Pozsonyban. A munka az ország biboros főpapjának félé százados papi jubilaumára készült s Simor János hercegprimásnak kimerítő életrajzát adja, különösen sokoldalú közhasznú tevékenységét érdekesen, meleg hangon méltatja, kimutatja milliókra menő adományait, melyeket a haza és egyház nemes céljainak előmozdítására szentelt, valamint a jótékonyság ama eszelekedeteit, melyekkel a szegényeket gyámolította. A munka — mint értesülünk — nagy kelendőségnek örvend és eddig is már több ezer példányban kelt el. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— „Magyar történelmi életrajzok.“ Szerkeszti Szilágyi Sándor, kiadja Mehner Vilmos, októberi füzete. A nagy érdekű vállalat a mostani füzettel befejezi második évfolyamát. Tartalmazza IV. vagy Kún László király életrajzát folytatólag Szabó Károly, a kitűnő tudós tollából. A kalandos életű, szerencsétlen véget ért király élete az újabb tudományos kutatások alapján érdekesen van megírva, a mozgalmas korszak, melyben László király élt, részletesen előállítva az olvasó elé. A füzet gyönyörű melléklettel, illusztrációkkal van ellátva, melyek a vállalatot annál becsesebbé teszik, és melyet a legmelegebben ajánlunk t. olvasóink és általában a közönség figyelmébe. A harmadik évfolyam első füzete december hóban adatik ki. Az előfizetési ár a történelmi társulat tagjai számára 5 frt. A nem tagoknak 8 frt.

— Megjelent »A Szent István-társulat Naptára« 1887-dik évre, a nép számára, 26-dik évfolyam. E kitűnően szerkesztett naptár annyi tanulságos olvasmányt foglal magában nemcsak a nép, hanem a műveltebb osztályok részére is, hogy nem habozunk kimondani, miként alig van magyarnyelven irt és közzé tett Naptár, bármily hangzatos címet viseljen is homlokán, mely e tekintetben a Szent István-társulat Naptárával versenyezhetne. A legjobb lélekkel ajánljuk tehát e Naptárt a ft. lelkészkedő papságnak és a tanító uraknak, kérve őket, hogy azt a népnek ajánlani és körükben terjeszteni sziveskedjenek. A közel 16 ivnyi Naptár ára 30 kr., oly bámulatosan csekély ár, hogy azt érette megadni a szegénynek sem fog nehezére esni.

— Előfizetési felhívás ily czimű folyóirat II. évfolyamára: »Katholikus Hitoktató.« Szakközlöny a hitoktatás elméleti és gyakorlati művelésére. A »Katholikus Hitoktató« befejezte első évi pályafutását. A több oldalról vett elismerő nyilatkozatok bizonyosságot tesznek arról, hogy a folyóirat első évi pályafutása nem volt eredménytelen. Különösen foglalkozni aka-

runk az új évfolyam alatt az évtizedek óta függőben lévő kátékérdéssel, a közép és felső iskolai hitoktatással, — megvilágítjuk a tantervnek az egyes osztályokban való kivitelét, a használatban levő bibliai történetek nyelvezetének és összeállításának hiányait, a középkorai hitoktatási tanterv és kézikönyvek árnyoldalait, és »Gyakorlati kérdések« című új rovatunkban foglalkozni fogunk az érdeklődő szakközönség hozzájárulása és támogatása mellett mindazon kérdések tisztázásával, melyeket a gyakorlati élet időközönként felvet és elénk állít. És az új évfolyamban szintén közöljük díjjal kitüntetett pályaműveinket is! A folyóirat 2—3 ív terjedelemmel minden hó elején megjelenik s megrendelési ára 1886. novembertől egész 1887. év december végéig 3 frt, félévre 1 frt 55 kr.; míg a papnövédeknek, tanítóknak a tanítójelölteknek egész évre 2 frt 40 kr., félévre a czímszalag nyomtatásával 1 frt 25 kr. — A szegényebb jövedelmű lelkészek és hitelemzőknek folyóiratunkat intenciók végzése mellett is megküldjük, s így a legszegényebb sem mondhatja, hogy folyóiratunkat anyagi körülményei miatt nem járathatja. Megrendeléseknél legegyszerűbb és legjobb a levelezési-lapok és posta-utalványok használata. A megrendelések Sükösdre küldendők. Fonyó Pál, a Kath. Hitoktató szerkesztője.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat
választmányi ülése október hó 21-én.

Elnökölt gróf Károlyi Sándor.

A választmányi tagok igen nagy számmal voltak jelen.

Az elnökölt gróf felkérte dr. Steiner Fülöp pápai praelatust, alelnököt, hogy római utjáról tegyen a választmányi jelentést. — Dr. Steiner Fülöp alelnök kedves kötelmének ismeri jelentést tenni a választmányi reá és a Társulat egyik tagjára Bundala Mihály pápai titkos kamarásra kitüntetett kegyességgel ruházott megbízatásról, mely azon ritka szerencsét juttatá osztályrészül, hogy ő Szentségének ányujthatták a Társulat hódoló feliratát s kegyeletteljes Péterfillérét. Ő Szentsége azon kiváló kegyességgel tüntette ki társulatunkat, hogy őt s küldöttségi társát Bundala Mihály pápai t. kamarás, nagyváradi l. sz. papnöveldei lelkiigazgatót magánkihallgatáson fogadta. Augusztus hó 8-án jelentek meg Krisztus Helytartója trónja előtt. Lelkébe zárta a Társulat minden tagját széles e hazában s ezen örömteljes öntudatban tolmácsolta ő Szentsége lábainál, atyai színe előtt a gyermeki hódolat s szeretet, a törhetlen hűség érzelmeit, melyeknek a Társulat feliratában kifejezést adott. — Ő Szentsége a legkegyesebben fogadta hódolatukat s a félórai kihallgatáson oly meleg, mondhatni oly lelkesült szavakban fejezte ki édes hazánk s Társulatunk iránt érzett leghőbb atyai jóindulatát, hogy leirhatlan örömben azt kívánták, bár lehetne a hazának minden gyermeke, a Társulatnak minden tagja tanuja ama magasztos atyai kegy nyilvánulásának, mely oly fennen hirdeté, mint szereti ő Szentsége Magyarországot, mint szereti Társulatunkat. A legnagyobb érdeklődéssel kérdezősködött ő Szentsége Társulatunk feladata, szervezete, s működése legkisebb részleteiről s a legkegyesb elismerés, dicséret s buzdításban részesíté azt, — kiváló dicsérettel illeté a Társulat gondoskodását, melyet a gyermek s ifjkor nevelésének szentel, correct kath. iskolakönyvek kiadásával. — A legszeretetteljesebb szívvel köszönte meg a Társulat szeretet-adományát s a Társulat főmag. Védnökségére, nmlts. elnökeire s minden egyes tagjára szíve mélyből adta apostoli áldását. Midőn küldöttségi társa nevében is hálás köszönetet mond a választmányi kegyes megbízásért, felhívja a választmányt, hogy kérjük az Istent, miszerint dicsőségesen uralkodó Szent Atyánk XIII. Leo Pápát, ki a népek s nemzetek örök s ideiglenes boldogságán oly lankadatlan buzgalommal fáradoz, sz. egyházunk felmagasztaltatására, édes hazánk s a világ minden

népe s nemzetének boldogítására még soká, igen soká éltesse. (Hosszantartó, lelkesült éljenzés.)

Barta Béla curiai bíró, vál. tag kiemeli, hogy a társ. alelnök kitüntetésnek mondta azt, midőn a Társulat őt a hódolat nyilvánítására ő Szentsége előtt felkérte. — e kitüntetés azonban visszahat a Társulatra, s a körülmény, hogy ő Szentsége a Pápa legkegyelmesebben fogadta hódolatunkat, a legmélyebb hálával tölti el szíveinket, s néma örömmel telik el keblünk, hogy a Szent Atya működésünket helyesli. De a társ. alelnök ur szerénységéből elhallgatta azt, a miért mi hálásak vagyunk a Szent Szék iránt, midőn ő Szentsége éppen a Társulatunk képviselőjét, tünteté ki azon magasztos hivatással, hogy az ország főpásztoraihoz intézett encyklikát ő hozá meg hazánk főpapjainak. Indítványozza tehát, hogy a választmány az alelnök ur ő méltóságának jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon — ezen jegyzőkönyvben örök emlékül fentartassék, hogy Társulatunk képviselője alelnökünk volt az, ki a »Quod multum« encyklikát hozta. Azért indítványozom ezt, mert a »Quod multum« encyklika minden időközön át a Sylvester-féle bullával fog egyszerre említettetni. Sylvester bullája ami a Magyarországnak szólt, mely a pogányság sötétségéből kibontakozva, a jövő küszöbén állott, a »Quod multum« encyklika bizonyítéka annak, hogy Magyarország megfelelt a keresztény állam küldetésének multjával bebizonyítá, hogy hazánk csak mint keresztény állam állhat fenn.

Lonkay Antal az előtte szóló indítványához hozzá teszi, hogy a Társulat örömeinek ad kifejezést, midőn ő Szentsége, a nagy hadvezér, a cselekvés terén tünteti ki harcosságát, felruhazza őt a pápai praelátusság magas méltóságával, kívánja, hogy az emberi kor legvégsőbb határai éltesse őt a Mindenható, hogy boldogságban viselhesse magas méltóságát.

A Gróf-Elnök formulázván az indítványokat, a választmány azokat nagy lelkesedéssel elfogadta.

Ezután a választmány a gróf-Elnök előterjesztésére elfogadta a Bibornok-Hercegprimás ő Eminentiaja 50 éves áldozári jubileuma alkalmából a Társulat kebeléből kiküldött deputatiót. Az Esztergomba menendő küldöttség tagjai a következők: Gróf Károlyi Sándor, Gróf Apponyi Albert társulati elnökök vezetése alatt: dr. Steiner Fülöp társ. alelnök, Füssy Tamás társ. igazgató; — Hummer Nándor társ. titkár; — Gróf Sztáray Antal, Barta Béla, Gervay Mihály, Somoskeőy Antal, Pásztélyi János, Rudnyánszky Ferencz, dr. Kerékgyártó Árpád, dr. Haydin Károly, Maszlaghy Ferencz prépost Romeiser József p. kam. plébános, Szilágyi Virgil, Komócsy József választmányi tagok.

Következett Hummer Nándor társ. titkár jelentése a népiratkákról. A jelentés elmondta a népiratkák historicumát s végül az ügynökségi kimutatás alapján jelenti, hogy huszonhat-ezer egyszáz népiratka fogyott el másfél hónap alatt. — Lonkay Antal indítványára elfogadtattott, hogy az irodalmi bizottság utasítatik a népiratka-könyvtár további terjesztésére.

A társ. igazgató Füssy Tamás jelenti a választmányi »Kath. Szemle« szerkesztő bizottsága megválasztott, működését már is elkezdte s december hóban az irodalmi felhívás kibocsájtható. — Bemutatja továbbá a Társulat kiadásában megjelent új nyomtatványokat: »A bibornok-primás beszédeit«, »Az olvasó könyvek« két részét, — a tagilletményben megjelenő »XI. Ince pápa s Buda visszavívása«, cz. »Fraknoi Vilmos« által írott munkát. — Az 1887. évre szóló »Naptárt« és a népiratkák egyes példányait.

Uj tagokul jelentkeztek: Usz Gábor köz- és váltóügyvéd, Trummer Károly segédlelkész, Dr. Ott Ede orvos, Giergl István növendék pap, Stesser János jogász, Krumpel János jogtudor, Belicza Pál ügyvéd, Benesik Mária, Dr. ifj. Corzan Av. Gábor fogalmazó, Gyermas József, Veszely Károly prépost, Bajkó Péter honvédhadnagy, Liber József kir. tanfelügyelő, Dr. Grosz József plébános, Prieszter Agoston, Hamhaber Gentilis, Trapp Ince Szent Ferencz rendiek, Gruber Iván kir. járásbíró, Szévald Móríc szolgabíró, Szent Benedek rendháza, Esztergom, Hunkár Géza növendékpap, Iszekuter János ügyv., Urbán Ivenalis áldozár, Veninger Ernő képezd. tanár, Paár József szemín. praefectus, Nyisnyai Iván, Králik Ferencz, Fojthó Máttyás, Veress Antal, Réta Kálmán, Feczko János, Alasz Miklós, Novák Béla, Matuska Mihály, Panulin Péter, Kheberich Márton, Kmety Ist-

ván. Néterda Modeszt, Kölszky Károly, Pattay Miklós, Dombrovsky Imre, Sorbán Kornel, Huszár János, Hutkay Lipót, Oláh Emil, Schuster Román, Mika Mihály, Major Kálmán, Magyary Pál egri növ. papok, Kapossy László, Kovács Mihály, Káger József, Lencz József, Lipták József, Madarassy Béla, Bekes Gyula, Hambor József, Zsebraczky Géza, Kanninszky Géza, Erdélyi Lajos káplán, Szabó József plébános, Szirmay Árpád pléb., Gergely János káplán, Beke Lajos, Fábian János, Herczog Mihály, Kozma Kálmán, Plachner László, Tólos Ede, Várady Zsigmond, Schmiedt Károly, Sidelszky Károly növ. papok, Baranyai Ödön tisztv., Harsányi Boldizsár földb., Deme László tanár, Karácsonyi János, Boldizsár Benedek, Huszár Gyula lelkészek, Dáni Nándor, Zimányi Károly, Kohl Medárt, Pintér Ferencz növ. pap., Szauer Károly, Kreczinger Iván, Szorády Gyula, Szurman Antal növ. papok, dr. László Mihály igazgató, Csernik Alajos káplán, Simon Péter főgymn. tanár.

A társulati pénztárnok a számvevőség jelentése után előadja, hogy a lefolyt 3 hónap alatt a bevétel 29.428 frt 20 kr, az

értékpapírok juliusi szelvényei után . . . 1960 frt 20 kr, összesen 31.889 frt 03 kr. — A kiadások a 3 hónap alatt tettek: 24.911 frt 70 kr — a 7 drb. újonnan vásárolt 1700 frt névértékű ezüst-trák ezüst-rente-papírok ára 1477 frt 98. Az első hazai takarékpénztárba elhelyezett 3000 frt s egyenértéki adó 61 frt 38 kr. — Összesen 29.451 frt 06 kr. A plusmaradék: 1937 frt 97. — Jelenti továbbá a társ. pénztárnok, hogy a »Monum. Vaticanae«-ra befizettek: 1886. évre,

Haynald Bibornok ur 500 frt, Roskoványi püspök ur 1000 frt, Mihalovics bibornok ur 200 frt, Supka apát ur 150 frt, Zéni prépost 50 frt, Kegyesrendiek 30 frt, Kemény apát ur 100 frt, Nváradi káptalan 500 frt, Székesfehérvári kápt. 150 frt, Csornai prépostság 100 frt, Pozsonyi káptalan 100 frt, Zirczi apátság 150. — Összesen 3030 frt, ezen összeg a földhitelintézetnél van elhelyezve.

Az ügynöki jelentés szerint 4 hónap alatt elkelt: 341.293 könyv, 2486 szt. kép, 14.502 egyes nyomtatvány = 30,122 frt 70 kr. értékben.

HIRDETÉSEK.

A m. t. katonatiszt urak, állambivatalnok és tanár urak, egyh. férfiak és más jó állomású egyének részére

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, igen kedvező feltételek és olcsó árak mellett

részletfizetésre

eladatnak. — Bővebb értesítést nyújt:

BANDI SÁNDOR ur

SZABÓ JÓZSEF butorkereskedésében

Budapest, nádor-utca 4., a magyar országos bank új épületében. Felvilágosítások és egyes rajzok készséggel küldetnek, nagyobb szükségletnél megküldjük a butor-albumot 1¹/₄ frt ellen, mely összeg azonban az album visszaérkezése után 14 nap alatt visszaszolgáltatik. 4-6

Butor occasio. 4-6

Beállt viszonyok következtében, az összes szolidan készített finom és egyszerű butorok jóval a készítési áron alul adatnak el. A helyiség is azonnal átvehető. Butor-raktár nádor-utca 4. szám.

Brünni kelme egy elegáns őszi vagy téli ÖLTÖNYRE

3.10 méter hosszú darabokban, teljesen elégséges egy férfi öltönyre, a finom frt 4.80, a legfinomabb frt 7.75, a legeslegfinomabb frt 10.50

VALÓDI GYAPJUKELME

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje 2.50-5 frt. Loden frt 2.25-3 frt. Női posztó méterje frt 1.25-1.51, frt 2.50-ig, küldi bárholva postautánvétellel a következő fin. posztó gyári raktár

SIEGEL-IMHOF

Brünn, Ferdinandstrasse 10.

Nyilatkozat. A fenti cég kelmei tartós és izléses készítés által különösen kitűnnek. A cég ismert lelkiismeretessége és tekintélyes versenyképessége az iránt is kezeskedik, hogy csak a legjobb áru a kiválasztott minta szerint szállítatik. Kivánatra a fenti raktár küld mintákat ingyen és bérmentve. 3-10

Legjobbak a világon

és egyszerű valamint tartós szerkezetüknel fogva minden más varrógépek között előnyben részesülnek.

Helyben valódiak csak

Neidlinger G.-nél Váci-utca 26. sz. kaphatók. 4-12

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Küröz Antal**. Társ-szerkesztő: **Hummer Nándor**.

Budapest, 1886. Nyomatott az Athenaeum r. társ. könyvnyomdájában. (Ferenctiek-tere Athenaeum-épület.)